

Ecclesia amoveatur eadem, Prioribus, & Officialibus si talia eos commisisse coniterit, a locis suis, & officiis prorsus amotis, alias prout culpæ qualitas exegerit, graviter puniendis. Prohibemus præterea, ne quis Abbatum recipiat de cetero aliquem in Canonicum, vel Conversum, qui vigesimum ætatis annum non egerit, cum ex eo quod pueri, & alii non plene ætatis homines in Canonicos consueverunt admitti, grave scandalum, & infamia Ordinis sint sequuta, transgressoribus, si qui fuerint, a suis administrationibus in generali Capitulo removendis: sed nec Abbates aliquos recipiant in Canonicos, & in Fratres Prioris, & Subprioris, & aliorum majorum de domo irrequisito consilio, & assensu. Illi vero receptionem bonorum nullatenus impedire præsumant. Sane cum omnium malorum inceptor Deo dilectis animabus nequiter invidens ad rapiendum eas, vel maculandum conscientias, aut famam earum, infinitis fraudibus machinetur, ac per hoc omnis sit ei occasio subtrahenda firmiter interdicens, ut nullus Regularis, seu Secularis domos Sororum ejusdem Ordinis intrare præsumat, si quando vero fuerit eis verbum Domini proponendum sedeat in hostio prædicator: interposito tamen velamine inter ipsum, & Sorores easdem, ne ipsum videre, vel videri valeant ab eodem. Clausuram quoque, & Refectorium, Dormitorium etiam, & Infirmitorium Canonicorum, nulla mulier omnino permittatur intrare. Quod si forsitan aliquam intrare contigerit, Officialis, per hostium cujus intraverit, pro qualibet vice septem diebus in pane, & aqua jejunet: si autem intraverit Abbate, vel Priore mandante, ille, qui hoc mandaverit, exceptis Ecclesiarum Consecrationibus, & Indulgentiis, in quibus quibusdam Mulieribus gratia sit specialis, deponatur. Denique cum Abbates providi Pastoris vestigia imitantes vigilare debeant sollicite supra gregem, sine causa utili, & necessaria non discurrere, vel vagari volumus, ut in claustris cum fratribus sedeant, & divinis intersint officiis cum eisdem, nisi eos infirmitas, vel alia valeat necessitas excusare: statum quoque domus, quantitatem receptorum, & expensarum, summam quoque debitorum, & nomina creditorum, causas etiam propter quas contracta sunt debita, & in quas utilitates conversa in Capitulo suo bis in anno in crastino videlicet omnium Sanctorum, & Pentecostes, & ipsi exponant, & sibi faciant diligenter exponi: Abbas vero, vel Præpositus, qui debita supradicta suppresserit ab administratione, quam obtinet, penitus repellatur. Et quia Abbates sigillum commune suum, & Capituli deferentes plerumque debita contrahunt in suarum Ecclesiarum præjudicium ignorante conventu hoc de cetero fieri prohibemus. Deerentes ipsas Ecclesias ad illa debita non teneri, quæ absque conventu contraxerit solus Abbas, nec valeat Instrumentum super hoc confectum, quod duobus sigillis Abbatis scilicet, & conventus non fuerit communitum. Et licet ad augmentum decoris vnicæ sponse Christi proveniat, quod varietatibus est amicta; quia tamen ubi disparitas deformis occurrit, merito est vitanda, volumus & mandamus, ut uniformitas librorum tam in Cantu, quam Lectionibus, & Regularibus Institutis, ubique servetur; Ab-

De recipiendis in Ordine.

Colloquio cum Sororibus, vel aliis mulieribus.

Ratione de administrationibus reddenda.

Uniformitate in omnibus.

bas vero, qui infra annum, sibi ad hoc indultum in Ecclesia sua id adimplere neglexerit; ex tunc, quousque hoc adimpleat, sit suspensus Silentium quoque in locis, & horis statutis, ac laborum Regularis Institutio, & disciplina Capituli observentur. Quia vero ve soli Salomone dicente, quia si ceciderit non habet sublevantem, districtius inhibemus, ut Canonici singuli per Villas, & Oppida aut per Ecclesias non ponantur, nec soli inter seculares homines spiritualium hostium conflictum expectent; Abbates præterea, & subditi balneis non utantur, nisi evidens infirmitatis, vel debilitatis necessitas hoc exposcat, Advocatos, vel Phisicos de sua familia non habeant seculares. Nullæ insuper picture in domibus ejusdem Ordinis præter Imaginem Salvatoris in Refectoriis habeantur delectis penitus, quæ fuerint hæctenus in eisdem. Quia vero ad reformationem ejusdem Ordinis modis omnibus ex animo aspiramus, de circumspicione vestra plenam in Domino fiduciam obtinentes, mandamus, & districte præcipimus, quatenus ad generale Præmonstratense Capitulum accedentes, præmissaque statuta solemniter publicantes, & Vos ipsi servetis, & faciatis ab aliis inviolabiliter observari corrigendo, & reformando, tam in capitibus, quam in membris, quæ correctionis, & reformationis officio noveritis indigere, reddituri Domino, in cuius conspectu omnia nuda sunt, & aperta, in extremo die districti examinis rationem, si omnem sollicitudinem, & diligentiam, quæ super iis adhibenda fuerint neglexeritis adhibere, contraditores autem per censuras Ecclesiasticas appellatione postposita compescendo. Quod si non omnes iis exequendis potueritis interesse duo vestrum ea nihilominus exequantur.

Silentio, & Regularibus Institutis.

Commissio Delegatis Apostolicis, super hujusmodi reformatione adimplenda.

Dat. die 25. Junii 1232. Pontificatus Anni noni VI.

Datum Spoleti nono Kalendas Julii Pontificatus nostri anno sexto.

XXXIII.

Adhortatio ad Germanum Patriarcham Constantinopolitanum, ut ad gremium matris Ecclesiæ revertatur, ac de Primatu Sanctæ Romanæ Ecclesiæ.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabili Fratri Archiepiscopo Græcorum, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Nunciatus ejus literas recepisse, & ad eam mittere viros Religiosos.

§.1. **F**raternitatis tuæ litteris, nobis & fratribus nostris per tuum Nunciatum præsentatis, qua decuit benignitate receptis, earumque tenore plenius intellecto; disposuimus Viros Religiosos vitæ laudabilis, & probatæ scientiæ, ad tuam præsentiam destinare, qui verba vitæ deferent, & nostram, & fratrum nostrorum plenius voluntatem exponent. §.2. Verum quia de comedente exivit cibus, & de forti est egressa dulcedo, ne ex ore leonis mortui non sine rubore scribentis a patre favus exhibitus contemnatur, quadam diximus

ximus

ximus rescribenda, ne videantur scripta despici, si contigerit non rescribi: quia audiens sapiens sapientior erit, & intelligens gubernacula possidebit. §.3. Licet autem Christus, juxta quod tuæ feris Epistola retexebat, primum sit & præcipuum fundamentum fidei, quod fatemur, præter quod aliud poni non potest: §.4. Secunda tamen, & secundaria fundamenta legimus Apostolos, & Prophetas, quia fundamenta Ecclesiæ in Montibus Sanctis, & Cives supernæ Hierusalem, supra fundamentum Apostolorum, & Prophetarum, superædificati leguntur. §.5. Inter quos primus, & præcipuus Beatissimus Petrus non sine causa, sed ex prærogativa speciali a Domino audire meruit: Tu vocaberis Cephas, quod interpretatur caput: ut sicut in capite sensuum plenitudo consistit, a quo ad singula membra occultis meatibus pars aliqua, tamquam a fonte rivulus derivatur: sic tres fidelium ordines, in Ecclesia, Noe, Daniel, & Job, Prælati videlicet continentes, & conjugati, quos Ezechiel vidisse legitur in visione salvandos, a Petro petra, super quam non domum salatus Libani, non porticum columnarum, nec domum filix Pharaonis, sed Ecclesiam suam ædificavit Dominus fidelibus, velut de omni genere piscium in ejus rete conclusis, tamquam a primæ primatum, qui de fonte dominici pectoris fluente potavit, & suæ salutis debent postulare remedia, & cum omni patientia, & doctrina non contentiose, vel superbe in aliquo resistentes, a mentis suæ tenebris dubietatis scrupulos removeri. §.6. Nec obstat, quod asseris, si tempora, locumque distinguas, Paulum Petro in faciem restitisse; cum dispensative ab Orthodoxis Patribus hoc factum esse legatur, dum Petrus legem Mosaycam proficendo, Judæos, & Paulus circumcissionem evitans, totis viribus lucrifacere studuerit ex hujusmodi simulatione gentiles. Alioquin & Paulum perambulante Syriam, & Ciliciam cum pervenisset Derben, & Litræ, ex eo argues, quod Timotheum ex patre gentili ortum fidelis viduæ filium circumcidit. Secundum autem & tertio, vel te vel Paulum reprehendes, qui cum navigasset Syriam, & cum eo essent Priscilla & Aquila, & caput timore Judæorum totundisset in Cenchris, quia comam quam ex voto nutrierat, quod Nazaræi qui secundo voverant, juxta præceptum Moysi facere consueverant, ibidem totundit ex lege? Si Frater charissime dignitatis mysterium, & auctoritatis officium pleno intellectu distinguens, & Petri & Pauli zelum consideres, qui animas tantummodo stitabant; eos nec in morte, quos eadem fides, & passio vere fecit esse germanos, nec dum viverent in doctrina invenies fuisse discordes. §.7. Licet enim Petrus pro duræ cervicis judaico, & Paulus pro gentili populo, lac parvulis, & escam provectis exhibens, diversis linguis, & ritibus laborarint; cum jam plenitudo temporis advenisset, unum Dominum, unam Fidem, unum Baptisma, & alios fidei articulos secundum gratiam sibi collatam a Domino, in uno, eodemque spiritu prædicavit uterque. §.8. Fuit enim Paulus ex verbo Domini, Bull. Rom. Tom. III.

Primum fundamentum Ecclesiæ Christi.

Secunda Apostoli.

Quorum primus B. Petrus.

Quo sensu Paulus dicitur Petro in faciem restitisse.

Petrus, & Paulus semper in doctrina concordēs.

Petro & ceteris Apostolis universaliter sic dicitur: Quorum remiseritis peccata remittantur eis, & quorum retinueritis retenta sunt, cum Petro mysterium dignitatis exercens, & ex verbis ejusdem auctoritatis, singulariter Petro propositis: Quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in cælis, & quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cælis, in Petro auctoritatis officium recognoscens, & ideo ad eum tamquam primatem, & Evangelii Domini fontem venit Hierosolymam, & postmodum cum ipso, & alijs secundum revelationem contulit Evangelium, ne in vacuum curreret, vel etiam cucurrisset. §.9. Quod iterum ex verbo Domini confirmatur, cum soli Petro, si frater suus in se peccaverit, non tantum septies, sed etiam septuagies septies præcipitur dimittendum, ipsi soli oves suas indistincte committens, qui tam speciali miraculorum virtute pollebat, quod per plateas in lectulis, & grabatis positi ad umbram ejus sanabantur infirmi. Cujus auctoritas ex ejusdem Domini verbis expressius roboratur, cum sibi soli dictum est: Duc in altum, & pluraliter subinfertur: Laxate retia in capturam. Si ergo Petrus propter excellentiam fidei, qua in vno Christo duas naturas veraciter recognoscens, cum dixit: Tu es Christus Filius Dei vivi, Claves regni cælestis in terris solus accepit; cum unus sit Dominus, una fides, unum baptisma, unum principium, unum corpus Ecclesiæ militantis, & corpus cum pluribus capitibus monstruosum, & sine capite acephalum censetur. §.10. Restat ut ad regimen generalis Ecclesiæ, quam ipse cum Paulo, & ceteris de gentibus, Græcis, Latinis, Barbaris, congregavit, caput ejusdem, suumque Dominus per ea, quæ præmissa sunt, manifeste ostenderit successorem. Prævidens autem Dominus, quod Ecclesia Dei conculeretur a tyrannis, laniaretur ab hereticis, & a schismaticis scinderetur, ait: Proterogavi Petre, ut non deficiat fides tua, & tu aliquando conversus confirma fratres tuos. Ex quo colligitur evidenter, quod ad Sedem Petri omnis sit quæstio fidei referenda. §.11. Sed quod dolentes referimus, ut Epistola tuæ verbis utamur, præsumptuose quidem non per manus militum, sed Ecclesiasticarum, personarum sensus, veri Joseph talaris tunica, & inconsutilis est passa scissuram. Sed quis sciderit videatur: cum enim Græcorum Ecclesia a Romanæ Sedis unitate recessit, statim privilegio caruit Ecclesiasticæ libertatis, & quæ fuerat libera, facta est secularis potestatis ancilla, ut iusto Dei judicio, quæ noluit divinum recognoscere in Petro primatum, tolleret invita seculare dominium. Sub quo non modica contemnens, paulatim decidens, fidem informem profitens, & a fraterna charitate tepescens, licentius per campum licentiæ non refrænate discurret, ut sine aliquo reprehensione, licitum sub illicito palliare, & a Templo Petri recedens, a Domino quasi attritum foris eijcitur, quod virga sua Joannes prohibente Domino non metitur: quoniam datum est illud gentibus, & hoc jam cognoscis visibiliter consumatum. §.12. Quod Samaria, quæ a Templo Domini, & a Juda, ac veræ fidei confessione recedens, facta idolatra præfigurans, bellorum cladibus

Paulus Petri Primatum cognovit.

Justus Primatus veritas confirmatur expressus.

Ad Romanam ergo Ecclesiam omnis quæstio fidei referenda.

Ab ejus unione Græci cum discesserunt, in servitute jugum sunt lapsi.

Id in Samaria præfiguratum.

1232.

continuatis attrita, & peccatorum gravata pon- dere, licet Elias, & Eliseus, tamquam magna luminaria ibi velut in loco caliginoso resulerint, data est gentibus, projecta foris in ultionem fornicationis, & idololatriæ, quibus se a Domino separavit.

Petri peccati successores do- cet alienis compari in- mitibus.

§.13. Quod si Paulum Græcorum Ecclesia se habere proponit, exhibeat, vel a successore Petri, & Vicario Jesu Christi in Apostolorum Basilica, quæ a Constantino constructa est, cum Petro exhibitum recognoscat. Officii etiam no- tavit mysterium, licet literis tuis, quasi sub for- ma reprehensionis insertum fuerit, quod Petrus ab ostiaria ter commotus, ad galli cantum exci- tatus, factus est ostiarius Paradisi, ut videlicet qui præesse debuerat, pati sciret & compati, & ex auctoritatis officio, cui ter dictum est singu- lariter, pascite, & non pascite, oves meas, non alienas, ad successores transmissio veri pastoris exemplo, subditorum excessus ad unitatem Ec- clesie redeuntium, in spiritu lenitatis corrige- ret, & cultum Christiani nominis sponte pro- fessos, ab Ecclesia oberrantes exigente contumacia, juxta verbum Apostoli, tradendo hu- jusmodi Sathanæ in interitum carnis, ad ovile re- duceret vel invitos.

Patriarcham hortatur, ut hæc significat, & profiteatur

§.14. Si vero ex compassionis affectu ad Apo- stolice Sedis primatem, & judicem, tamquam verus Israëlita recurris, & super contritione Joseph de scissura tunica inconsutis, nota sunt tuæ pietatis viscera, passioni tuæ compatimur, & dolori tuo cum Apostolo condolemus, eique ad grates assurgimus, qui aperuit oculos cæci nati, humiliter postulantes, ut qui per collurium ex felle piscis Tobie illuminavit oculos, Ecce- siæ Græcorum corda cum tuo illuminet, & no- stris, tuisque temporibus ad unum ovile, unum- que pastorem providentia divina reducat. Li- brum igitur de quo dictum est Joanni in Apoca- lypsi: Accipe frater charissime, ac devora illum, & si amaricare faciat ventrem tuum, propter contritionis aculeos, qui in principio pungunt; ta- men in ore tuo erit dulcis tamquam mel, cum sonus confessionis advenit dulcis ad instar mel- lis, juxta verbum sponsi dicentis in Canticiis; Sonet vox tua in auribus meis, vox tua dulcis, & tuæ prudentiæ conscientiam sine aliqua supersti- tione regira, & illuminatus invenies, quod Ec- clesia Romana, quæ omnium Ecclesiarum caput est, & magistra, in speculo a te proposito, Evan- gelli videlicet, & Epistolarum, & doctrina alio- rum Doctorum, nihil contrarium invenit, quod interpretative, vel dispensative secundum statuta Sanctorum Patrum in unitate fidei, & spiritus non concordet. In cujus libri aperitione invenies, quod Romanus Pontifex omnibus omnia factus, ut omnes salvi fiant, non turpis lucri causa, vel voluntarie, sed a fratribus suis divina inspiratio- ne vocatus, statim servus servorum Dei effectus, murum pro fratribus, & Coepiscopis suis, eo- rumque subditis contra hereticos, schismaticos, & tyrannos, ad tuitionem Ecclesiasticæ liberta- tis, cum suis fratribus se opponit. Et licet aliqui latenter subreant, publice tamen quasi ab om- nium incuribus modernis temporibus Ecclesia Romana respicitur.

Ecclesia Rom- omnium Ec- clesiarum ma- ter, & Ma- gistra in uni- tate fidei, & spiritus con- cordis.

§.15. Sed si Græcorum Ecclesia patienter su- stineat, ut tuis verbis utamur, verba quæ mor- deant, præter animarum pericula quæ ex eorum

scissura provenerunt, hætenus, & proveniunt; satis eis vexatio dedisse debuerat intellectum, in quorum manibus ordo Ecclesiasticus per adver- sus Orientis nationes in diversa partibus confun- ditur, Ecclesiastica libertas deprimitur, & Sa- cerdotalis dignitas conculcatur, nec est qui con- soletur eam ex omnibus caris ejus, quia tamquam acephali ad caput Ecclesiæ recurrere contem- perunt.

Mala ex divi- sione ortu- commocant.

§.16. Revertere igitur Sunamitis, revertere ut intueamur te, quia tunc recte poterit frater a fratre juvari, si filius, qui omnia consumpsit dissolute vivendo, a Domino inspiratus surgat, & dicat: Pater peccavi in Cælum, & coram te, jam non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut unum de mercenariis tuis. Tunc enim pater non ut mercenario, sed ut filio revertenti occurrens, primam stolam proferet, occidetque vitulum sa- ginatum, & generale convivium faciens, uni- versis Christifidelibus cum exultatione annun- ciabit, & gaudio, quod & frater, & filius qui mortuus fuerat, jam revixit, & drachma, quæ perierat est inventa, & si te in gremio Matris Ecclesiæ cum honore recepto, veritatem mani- feste videbis in speculo puritatis, quam Ecce- sia Latina servat in fidei unitate, quæ non reci- pit maculam, neque rugam.

Admonetque ut ad Ecclesiæ gremium re- vertatur.

Datum Reat. septimo Kal. Augusti Ponti- ficatus nostri Anno sexto.

Dat. die 26. Julii 1232. Pon. An. VI.

Sequitur altera ad eundem Epistola.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabili Fratri Archiepiscopo Græcorum, salutem & Apostolicam Benedictionem.

¶ Cum juxta testimonium veritatis, oc- casio sit errorum ignorantia scriptu- rarum, cunctis expedit illas legere, vel audi- re, quia quæ in eis inspiratio divina repositi pro doctrina sequentium, ad cathelam trahere voluit modernorum.

Schisma Græ- corum in V. T. præfiguratum

§.1. Sane sub Jeroboam, qui peccare fecit, ut legitur, Israël, præsumpta diviso tribuum patenter signat schisma Græcorum; & multitu- do abominationum Samaritæ, diversæ hæreses multitudinis a veneratione veri Templi Domini Romane videlicet Ecclesiæ reverentia sepa- rata. Quod Chrysostomus, Nazianzenus, ma- gnus Basilii, & Cyrillus emicuerunt in cætu dissentientium, eadem fuit cælestis altitudo consilij, quæ degere voluit inter idolatras, Heliam, Heliseum, & filios Prophetarum.

Explicatio duorum gla- diorum, eo- rumque usus.

§.2. Nunc igitur quia in aliis litteris, quas dudum tibi remisimus, latius hanc, & alias au- thoritatum, & rationum, quæ pro Romane pri- matu Ecclesiæ faciunt, materias explicavimus, illud tantum adiciamus, quod vtrumque gla- dium ad Romanum pertinere Pontificem, ex Evangelica lectione tenemus. Etenim loquen- te JESU discipulis de acquisitione gladii spirita- lis, illi duos ibi positos ostenderunt, quos Do- minus dixit sufficere, ad cohibitionem videlicet spiritalis, & corporalis offensæ. Si materialem gladium pertinere concedis ad potentiam tem- poralem, attende quod in Matthæi Evangelio Dominus dicat Petro: Convertte gladium tuum in locum suum, dicendo tuum, materialem, signa-

1232. 1233.

signavit gladium, quo percussit ille servum Principis Sacerdotum. De spiritali nemini ve- nit in dubium, cum ei, idest Petro, per cuius- dam specialitatis apicem, ligandi, & solvendi commiserit potestatem. Uterque igitur gladius Ecclesiæ traditur, sed ab Ecclesia exercendus est unus, alius pro Ecclesia, manu secularis principis eximendus, unus a Sacerdote, alius ad nutum Sacerdotis administrandus a milite. Propter hoc ergo, & alia, quæ post diligentem veritatis indaginem, ordinatam te sentire faci- ant charitatem, latores presentium, Hugonem & Petrum de Prædicatorum; Alymonem, & Rodolphum de Minorum Ordinibus fratres, viros virtute, religione conspicuos, morum honestate præclaros, & scripturarum sacrarum scientia præditos, juxta quod tibi post memoratas litteras intimare curavimus, ad te duximus destinandos; ut si cum eis de omnibus, quæ in questionem veniunt, tractare fideliter, & so- cialiter conferre decreveris; in rota, quæ infra rotam Ezechielii ostensa est, vocem poteris audire tonitru, & in mari vitreo speculari, quod unus Adam collocatus ad opus, & custo- diam Paradisi, unam est sortitus uxorem, unum Dominum Jesum Christum, in justitia, & veritatis sanctitate creatum, & unicum spon- sam ejus Ecclesiam præfigurans, quod Lamech, qui humilitatem sonat, dum uxorem unam di- vixit in duas, sanguinarius factus est, & vitum in suum vulnus occidit, quod alia præter unam, arca non legitur, quæ cuncta vastante diluvio sub unius Patriarchæ regiminis potentatu, pau- cas animas sub perfectionis numero reseravit, quod legem Dominus secundo dedit, non alteram, sed eandem, quod duorum Cherubim, qui propitiatorum obumbrabant, non aliorum verbi, sed respicientem erant vultus ad unum. Et unam Joseph tunicam fuisse talarem, & no- stri Salvatoris inconfutem vestem unam.

Legtos se- misse dicit Pontifici.

De Ecclesiæ unitate multa docet.

Et de diverso ritu in Sacra- mento Eucha- ristie.

§.3. Verumtamen si dubitatis sensum cir- ca Eucharistiæ Sacramentum, vester diversus a nostro ritus inducit; attende, quod non sit aliud, nec diversum unius Domini Jesu Christi prius in assumpta propter nos carne passibilis, post sicut a morte sic ab omni passibilitate prorsus immu- nis, a Græcis pariter, & Latinis nostræ salutis mysterium frequentatur. Græcis ad fidem cum discipulo juniore præcurrrens, & tantæ gratiæ non ingratus, illius dignationis, qua Deus com- passus miseræ humanæ homo voluit esse passi- bilis, eligens quotidie reminisci hostiam offerri constituit fermentatam, ut Apostolo dicente, quod ex fermento massa corrumpitur, in fer- mento corruptionis, cui ante resurrectionem, corpus Dominicum subjacere potuit, ostenda- tur. Latinus vero cum Petro Seniore secutus litteræ monumentum, de qua procedit spiritua- lis sensus, prior introivit, & linteamina posita, quæ Sacrosanctum Corpus, quod Ecclesiam si- gnat, involverant, separatimque sudarium, quod fuerat super caput aspexit. Sacramentum glorificati Corporis celebrare mirificentis in- azimis sinceritatis elegit. Sed utique panis sim- plex ante sacrificium panis est. Transubstantia- tione vero facta per verba Dominica, panis non est, & ideo nec fermentatus, nec azimus dici potest. Sed ille potius creditur esse panis vivus, qui descendit de Cælo, & tribuit vitam mundo.

Hæc & his similia docuit Petri sedem unctio spi- ritus, & sanitas intellectus.

§.4. Utinam, & tu tandem aliquando junio- rem discipulum, qui vidit, & credidit secutus introcas, ut omnibus intellectis nobiscum, vere pallas illud Davidicum: Ecce quam bo- num, & quam jucundum, habitare fratres in unum.

Datum Laterani decimo quinto Kalendas Junii Pontificatus nostri anno septimo.

Dat. die 18. Maji 1233. Pontific. An- no VII.

XXXIV.

¶ Quod in posterum nulla Laicorum Confrater- nitas in Urbe absque Sedis Apostolicæ licentia speciali erigatur, minusque observetur forma illarum, quæ irritæ declarantur, circa affo- ciationem Cadaverum Defunctorum.

Ex Regestre Faticæ

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Rectoribus Fraternalitatis Urbis, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

¶ Ad nostram noveritis audientiam per- venisse, quod Laici quidam de Urbe habentes, sed non secundum scientiam ze- lui Dei sine Apostolicæ Sedis licentia quasdam Fraternitates adinvenire sibi temeritate propria præsumpserunt, quarum occasione solemnitates quasdam circa corpora defunctorum præter ge- neralem consuetudinem hætenus in talibus ob- servatam, pro sua faciunt voluntate propriis Re- ctoribus, & Thesaurariis sibi creatis, quibus obediunt frequenter convenientes, ut statuta fervent eorum, convivia certis temporibus ce- lebrando in derogationem Fraternalitatis Cleri- corum Urbis a longis retro temporibus appro- bata: quia vero propter Fraternitates hujusmodi Laicorum licet superficiale appareantiam ha- beant honestatis, est merito dubitandum, ne sub earum prætextu simplices protrahi valeant ad errorem; universitati vestre per Apostolicam scri- pta districte præcipiendo mandamus, quatenus fraternitates hujusmodi denunciatis penitus non servandas, Clero Urbis, ne de cetero in suis Ec- clesiis easdem admittant, neque sepeliant corpo- ra mortuorum cum solemnitatibus, quæ intro- ductæ sunt occasione ipsarum districtius inhi- bentes. Statuimus etiam, ut nulla alia præter memoratam Fraternitatem Clericorum de cæ- tero fiat in Urbe Fraternitas sine licentia Sedis Apostolicæ speciali; Clericos vero qui secus præ- sumpserint, & Ecclesias, in quibus hujusmodi Fraternitates Laicorum fuerint celebratæ, sup- ponatis sententiæ interdicti, quæ sine speciali mandato Sedis Apostolicæ nullatenus valeat re- laxari.

Causa san- ciondi Decre- ti.

Decretum.

Datum Anagninæ septimo Kalendas No- vembri Pontificatus nostri anno sexto.

Dat. die 26. Octob. 1232. Pon. An. VI.

Refor-

Reformatio Monachorum Cluniacensium Ordinis Sancti Benedicti.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Abbati, & Conventui Cluniacensi, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Causa faciende reformationis.

Behemoth non contentus quasi bos comedere paleas, sed escas ejectas avidè concupiscens, venatur instantè animas delicatas; non solum simpliciter gradientibus ponendo pedicæ, & laqueos in capturam, sed etiam contemplationis gratia in solitudinem advolantibus præterdendo decipulas, & retia extendendo. Sane dolore confodimur in occulto, & ruore perfundimur in aperto, quia cum Ordo Cluniacensis in Ecclesiæ Paradiso dextera divina plantatus, a mari, usque ad mare protensis palmitibus, gratos flores, & uberes fructus producere soleret honestatis, nunc in amaritudinem alienæ vitis averfus, producit labrufcæ stuporem dentibus facientes, factus in laqueum, & ruinam, in lapidem offensionis, & petram scandali duabus domibus Israel, contemplativis videlicet, & activis. Domus quoque vestra in multis locis desolata sunt sicut in vastitate hostili, & multe derelictæ sunt sicut umbraculum vineæ, & sicut tugurium in cucumerario, & velut Civitas, quæ vastatur.

Capitulum Gener. apud Cluniacem, quotannis celebrandum in eoque tractantur præscribit.

§.1. Quare cupientes deformatum ordinem reformare, & instaurare collapsum, in primis statuimus, ut generale Capitulum Abbatum, & Priorum tam Conventualium, quam Minorum Cluniacensis Ordinis, sive immediate, sive aliquo medio sint subiecti, apud Cluniacem annis singulis celebretur. Ubi sine personarum acceptione, secundum Deum, & B. Benedicti Regulam, & Cluniacensis Ordinis Instituta, delinquentium corrigantur excessus, & de salute animarum, & de conservatione Ordinis Cluniacensis, & domorum indemnitate tractetur, & statuatur, quod fuerit regulariter statuendum. Nec in hoc Priores, vel Camerarii invicem sibi parcant, sed unusquisque quod viderit in alio corrigendum, timorem Dei habens præ oculis, in Capitulo publice, vel privatim (prout melius viderit expedire) in charitate proponat. Et correctus hoc moleste non ferat, sed correctionem fratris accipiat patienter. In hoc autem Capitulo nullæ fiant exactiones ab aliquo, nulla dentur munera, vel accipiantur, seu etiam promittantur, sed omnia in sinceritate procedant, & ad instar Cisterciensis Ordinis celebrentur.

Definitores, & Visitatores Provinciarum in eo eligendi.

§.2. Et in eo Definitores de Abbatibus, & Prioribus Cluniacensis Ordinis statuatur, & Visitatores per singulas Provincias ordinentur, visitationis forma, & correctionis modo, juxta Cisterciensem consuetudinem observatis. Huic quoque Capitulo tres Priores Carthusienses volumus interesse, non ut aliquam jurisdictionem exercent; sed ut ipsos instruant, & dirigant, & diligentiam ipsorum vel negligentiam rescribant Sedi Apostolicæ annuatim.

De causis modum definit.

§.3. Omnes causæ, quæ inter personas Ordinis Cluniacensis emerferint, & per Abbatem

Cluniacensem non fuerint terminate, delatæ ad Capitulum per Definitores statutos (prout sit in Cisterciens. Capitulo) terminentur.

§.4. Et ea statuatur, quæ provenire ad conservationem, & restrictionem, non ad relaxationem Ordinis, vel Regulæ videbuntur.

§.5. Omnes vero Abbates, & Priores annis singulis ad Capitulum venientes, definitiones (si quæ factæ fuerint) in suo reditu habeant, bis in anno in suis Capitulis, & Visitationis tempore nihilominus recitandas, ut nullus prætextu ignorantie se valeat excusare.

Capituli Statuta bis in anno recitanda.

§.6. Visitatores etiam a personis, & locis, quæ visitant, præter moderatas expensas victui necessarias recipere nihil omnino præsumant, sed excutientes ab omni munere manus suas, cum paucis incedant, secundum quod in ipso Capitulo fuerit ordinatum.

Visitatores non nisi expensas moderatas recipiant.

§.7. Prima enim vice omnes Abbates, & Priores conveniant ad Capitulum, recepturi reformationem præsentibus annotatam, & postmodum illi, qui sunt ultra Mare Angliæ, vel ultra Alpes uno anno intermisso, cum moderato familiaria, ac equitaturarum Comitatu, ne domus, ad quas eos venire continget, aggraventur, accedant super his in primo Capitulo superfluitate qualibet refecanda, & certo nihilominus moderamine adhibendo.

Qui ad hujusmodi Capitulum accedere teneantur.

§.8. Statuimus insuper, ut quolibet anno in Capitulo per Definitores quatuor personæ discretæ, ac Deum timentes, videlicet duo Abbates, & duo Priores Clun. Ordinis eligantur, qui semel in anno statuto termino ad Cluniacensem Monasterium accedentes, tam de persona Cluniacensis Abbatis, quam de Monasteriorum, & locorum circumadjacentium statu in spiritualibus, & temporalibus diligenter inquirent, & quæ corrigenda invenerint ad ipsorum consilium corrigantur. Ea vero, quæ majori consilio indigent, referantur singulis annis ad Capitulum Generale, ut Cluniacensis Ecclesia in bono statu per visitationem hujusmodi perseveret. Et si Abbatibus exigent merita (quæ scilicet non debent) per Visitatores moneatur, ut cedat, & liceat Visitatoribus, & Conventui Cluniacensis hujus recipere cessionem. Quod si forte Abbas sibi cessionis remedio noluerit providere, quæ de ipso Visitatorum inquisitio comprehendit, ad Sedem Apostolicam referat.

In eo quatuor eligendi pro visitatione, & reformatione Monast. Cluniacensis.

§.9. Ceterum quia ex mala ordinatione Prioratum, & obedientiarum, & frequenti mutatione Priorum multa evenisse detrimenta noscuntur, districte precipimus, ut Prioratus, Decanatus, & omnes aliæ administrationes conferantur gratis absque venalitate, ac aliqua pacto, & Prioratus Conventuales non nisi Sacerdotibus committantur. Hæc autem volumus ad illas grangias, seu administrationes extendi, quæ curam animarum non habent, & laicis consuevere committi. Si quis autem propter hæc dedisse, vel recepisse aliquid convictus extiterit; ex tunc nunquam in Ordine Cluniacensi dignitatem habeat, vel honorem. Et si adversus aliquem super hoc apud Visitatores, vel Definitores vehemens habeatur præsumptio, ipsam per eos a Prioratu, vel administratione sic obtenta volumus amoveri. Et si quis ponens carnem brachium suum, per interventum secularium personarum committi sibi obedientiam, vel Prioratum

Beneficia absque illis conditionibus conferenda.

ratum

Priores Conventuales quando dimoveandi.

ratum poposcit, numquam illud obtineat, sed nec alium infra annum.

§.10. Conventuales quoque Priores quamdiu in spiritualibus, & temporalibus bene administraverint, non nisi ex certis causis debent amoveri, videlicet si dilapidatores, vel inobedientes, aut rebelles, seu infames, vel incontinentes extiterint, seu ad majorem dignitatem fuerint promovendi: quod etiam de minoribus Prioribus volumus observari. Nullusque litteras confirmationis habeat, quod de suo Prioratu, vel obedientia non debeat amoveri.

Que forma in reformationibus servanda.

§.11. In destitutione vero Abbatum, vel Priorum Conventualium, videlicet octo Monachorum, & supra, modus, forma, & causa serventur, quæ consueverunt circa Abbates Cisterciens. Ordinis observari, & qui remouetur se inclinet humiliter, nec appellet. Quod si abique justa causa remotus extiterit, & hoc per alios innotescat Capitulo generali, tam amoventes, quam consentientes more Cisterciens. Ordinis puniantur. Et quidem ut plenum adhibeatur huic morbo remedium, ita duximus providendum, videlicet, quod singulis annis in generali Capitulo Definitores scribant, & retineant nomina singulorum Abbatum, & Priorum, qui tunc in eodem fuerint congregati, & in sequenti Capitulo lectis eorum nominibus, in quibus Ecclesiis sint Abbates, vel Priores mutati, diligenter attendant, & qui mutaverint, causam mutationum proponant. Quæ si justa fuerit, approbetur ab ipsis, alioquin mutatoribus poena secundum Cisterciens. Ordinis consuetudinem infligatur. Si quis fuerit ab Abbacia, vel Prioratu sua culpa remotus, ad illud Monasterium, in quo digne desit quod commisit, Superioris providentia transmittatur. Et si propter senectutis defectum, aut aliam causam honestam spontaneus cesserit, revertatur ad Claustrum, illo sibi quod eligere maluerit deputato.

Institutio Priorum Conventualium, quomodo facienda.

§.12. Ad institutionem namque Priorum Conventualium absque duorum Priorum Conventualium consilio minime procedatur, quatenus talis præficiatur, qui noverit, & possit præse pariter, & prodesse, cum in Cisterciens. Ordine absque Abbatum consilio non instituitur aliquis in Abbatem. Verum quia interdum Monachi Abbatum, vel Priorum suorum delicta revelare formidant, ne ad ignotas, & remotas Provincias quasi in exilium relegentur, huic morbo sic duximus providendum, quod videlicet Visitatores cum accesserint ad Monasteria visitanda, diligenter inquirent, si quis Monachus fuerit illo anno a Monasterio, cui officium Visitationis impendunt emissus, & propter quam causam. Et si causa rationabilis extiterit, approbetur; alioquin & revocetur Monachus, & qui eum emisit Visitatoris arbitrio puniatur.

Plures Prebendæ in Ordine non retinendæ.

§.13. Adhuc districtius inhibemus, ut nullus plures Prioratus, seu Prioratum cum Abbacia ejusdem Ordinis, vel alterius habere præsumat. Nec Abbas Cluniacensis, vel aliquis alius Abbas, vel Prior ejusdem Ordinis aliquem de subiectis sibi Prioratibus ad manum suam retineat, sed singulis Prioratibus Priores singuli deputentur.

Ad Prioratum vero non nisi de Ordine promovendi.

§.14. Nec aliquis, qui Ordinem Cluniacensem non fuerit professus, hunc ejusdem Ordinis Prioratum obtineat.

§.15. Nec in aliquo Prioratu unus solus Monachus commoretur, sed ei qui solus est, unus, vel plures Monachi socii adjungantur, si loci suppetant facultates; alioquin revocetur ad claustrum, proviso quod in eodem loco divina celebrentur honeste.

In Prioratu plures Monachi collocandi.

§.16. Circa qualitatem vero ciborum, & potus servare precipimus, ut omnes Monachi in uno reficiantur refectorio de eodem pane, & potu, ac una coquina, nisi forte ipsorum aliquem comedere cum Abbate, vel Priore, seu in infirmaria contingat. Abbas autem, vel Prior in refectorio cum Fratribus comedat, nisi propter hospites mutet locum. Et in infirmaria nullus comedat, nisi propter infirmitatem, vel debilitatem illuc fuerit destinatus.

Cibus omnibus idem.

§.17. Precipimus etiam (juxta quod in Beati Benedicti Regula continetur) ut nullus Monachus in quovis loco, vel domo Cluniacensis Ordinis, aut extra, nisi tantum in infirmaria (ut prædictum est) carnes manducare præsumat. Quod qui præsumperit, si claustralis fuerit gravi poenæ subdatur, vel si dignitatem, vel administrationem habuerit, privetur eadem.

Carnibus vesci non liceat.

§.18. Illud quoque observari precipimus, ut Monachi sicut in Claustris, ita & foris honeste se habeant, nec incedant sine cuculla, & floco, vel sine cuculla, & cappa regulari, non bicia, non sumptuosa, sed tali, quæ triginta solidorum precium non excedat. Et nullus Abbas, vel Prior sine postella & sella regulari, non tamen preciosa, equitare præsumat, nec aliquis Monachus equitans cappellis filtreis, vel aliis omnino cappellis, seu calceis, non corrigiatis utatur. Nec quisquam in quovis loco tunicis, vel coopertoriis de brunco, aut pellibus sylvaticis, seu camisis, vel linteaminibus lineis uti præsumat, nec deferat vestes scissas ante, vel retro, nec aliquis claustralis habere propriam cappam, pluviam, vel equitaturam sibi deputatam attemptet.

De Vestibus, eorumque modestia.

§.19. Circa equitaturas namque, & familiam omnem superfluitatem amputare volentes; mandamus, ut Abbas Cluniacensis equitaturis sexdecim contentus existat; & alii Abbates ejusdem Ordinis, ac Prior de Charitate octo; Prior S. Martini sex; Priores alii Conventuales tribus, vel quatuor, & ceteri Priores minores duabus exceptionibus sint contenti. Abbas, vel Priores, servientes non pueros, non nobiles, non vestibus sumptuosos, sive diversi coloris, sed maturos habeant, & honestos.

De Equitaturis.

§.20. Quia vero ad desolationem domorum plurimum operatur laxa debita potestas contrahendi, & quod ratio non reddatur de debitis vel receptis; precipimus, ut singuli Abbates, & Priores de consilio Fratrum & Familiæ quibus præsent, cum testimonio bonorum virorum, qui ad locum pertinent, cum contrahendum, vel in novandum est mutuum, ita id faciant diligenter, quod omnibus liqueat quantæ summa, quibus personis, quibus conditionibus, quibus terminis debeat, & in quos usus contractum mutuum sit conversum. Et ut domorum status certior habeatur, singulis duobus mensibus coram Abbate, vel Priore (si non est ibi Abbas) & senioribus, reddant singuli officiales de suis officiis rationem, de omnibus receptis, & expensis, computationem fideliter facientes.

Contrahendi, & rationis reddende forma.

XXXVI.

Prohibitio, ne Judæi, Mancipia, Nutrices, & Famulas Christianas in propriis Domibus habeant, aliaque contra eisdem decernuntur quoad consortium cum Christianis.

Ex Regest. Vaticano.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis aliis Ecclesiarum Prælati per Theoniam constitutis, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Ecclesie Christiane in Judæos benignitas.

Sufficere debuerat perfidia Judæorum, quod eos Pietas Christiana solius humanitatis intoluit receptat, & sustinet, quos hi, qui Fidem Catholicam persequuntur, & Nomen Domini non reverent, in suam cohabitationem, & consortium non admittunt. Ipsi enim ingrati gratiæ, ac beneficiorum obliiti nobis pro gratia contumeliam exhibent, & de benignitate impia retributione contemptum, qui ex sola misericordia in nostram familiaritate admitti, suæ debent agnoscere jugum ex culpa propria perpetuæ servitutis. Accepimus siquidem, quod non sine dolore narramus, & scribimus cum pudore, quod Judæi per Theoniam constituti facti sunt adeo insolentes, ut illos excessus committere in contumeliam Christianæ Fidei non paveant, quod non solum dicere, sed etiam est nefarium cogitare. Habent etiam Mancipia Christiana, quæ circumcidi faciunt, & judaizare compellunt: nonnulli etiam non re, sed solo nomine Christiani sponte se transferentes ad ipsos, & eorum ritum sectantes circumcidi permittunt, & Judæos se publice profitentur. Et cum in Toletano Concilio sit statutum, & in generali nihilominus innovatum ne Christi blasphemus publicis preferatur, cum nimium sit absurdum, ut talis in Christianos vim exercent potestatis; nihilominus eis Dignitates seculares, & publica officia committuntur, quorum occasione in Christianos seaviunt, & nonnullos servare faciunt ritum suum. Habent præterea Nutrices, & Famulas in Domibus propriis Christianas, quæ apud eos illa committunt enormia, quod ad hominationem sunt audientibus, & horrore. Et licet in eodem generali Concilio caveatur, ut Judæi utriusque sexus in omni Christianorum Provincia, & omni tempore qualitate habitus ab aliis distinguantur, sic in quibusdam Theoniam partibus molevit confusio, quod nulla differentia discernantur. Cum igitur nefas sit, ut Sacri Baptismatis unda renatus, infidelium ritu, vel conversatione sedetur, ac Religio Christiana per fidem prematur dominio, si blasphemus Sanguine Christi redemptum obnoxium detineat servituti, Universitati vestræ præcipiendo mandamus, quatenus singuli vestrum in Diocesis, Ecclesiis, & Parochiis suis præmissos, & consimiles Judæorum excessus omnino reprimi faciatis, ne cervicem perpetuæ servitutis jugo submissam præsumant erigere in contumeliam Redemptoris, districtius inhibentes ne de fide, vel ritu suo cum Christianis præsumant aliquatenus disputare, ne sub prætextu disputationis hujusmodi in erroris laqueum, quod absit,

Ingratos præstant.

Eorum excessus.

Alie Decreti hujus causæ.

Cum Christianis de Fide disputare eis interdicitur.

Proprietarium pena.

Prælati exactiones, & extorsiones indicuntur.

De reate respiciendorum.

Regula S. Benedicti servanda.

Horatio ad observantiam hujus reformationis.

Dat. die 13. Januarii 1233. Pontificatus An. VI.

tes. Abbas quoque Cluniacensis, & ceteri Abbates & Priores, quater in anno statum suæ domus in suo Capitulo, & etiam coram Visitatoribus cum venerint, plene declarent. Nec aliquis Abbas, vel Prior Prioratum, vel gratiam aliquam, venditionis, aut donationis, seu aliquo alio titulo alienare, absque Abbatis Patris, vel Patris Prioris, & Conventus sui de verbo, & consensu præsumat.

§. 21. Monachis proprietariis etiam pena, juxta morem Cisterciensis Ordinis infligatur, & in proprietarios excommunicationis sententia promulgetur, nisi Monachus proprietarius deposita restituerit, quæ suis fuerint Monasteriis resignanda.

§. 22. Ad hæc, quoniam Abbas Cluniacensis, necnon Abbates, & Priores ejusdem Ordinis Prioratus sibi subjectos exactionibus, & extorsionibus consueverunt adeo aggravare; quod in eisdem Prioratibus antiquis, & consuetus Monachorum numerus est nimium diminutus, nos id de cetero fieri sub attestazione divini iudicii prohibemus, cum liqueat Prioratus ipsos non ad destructionem, sed ad conservationem Ordinis, & correctionem sibi esse subiectos, & eisdem Prioratibus pro sustentatione Monachorum inibi Domino famulantium, possessiones pia devotione fidelium fuisse concessas.

§. 23. Ceterum quia non est in primogenito bovis arandum, districtius inhibemus, ne pueri ante quintumdecimum annum completum in Monachos admittantur, illis dumtaxat exceptis, quibus in Cluniacensi Monasterio ex antiqua consuetudine, certum est officium deputatum.

§. 24. Mulieribus ingressu Claustrum, vel Chori penitus interdicto.

§. 25. Et cum secundum Evangelicam veritatem, qui mandata Dei propter traditiones transgrediuntur humanas, a Domino arguantur, strictissime interdiximus, ne propter traditiones, vel constitutiones nostras, regularia Statuta Beati Benedicti aliquatenus omitantur.

§. 26. Ut ergo mandatum lucerna sit vobis, & lex lux, & via vitæ increpatio disciplina, universitatem vestram monemus attente per Apostolica vobis scripta, & in virtute obedientiæ districtè præcipiendo mandamus, quatenus quodcumque necesse est provide cupientes, præscripta statuta studeatis inviolabiliter observare, ut ad frogem melioris vitæ conversi, ascensionibus in corde dispositis, de gratia in gratiam, & de virtute proficiscentes salubriter in virtutem, bonus in omni loco efficiamini odor Christi, Nosque in vestris meritis delectati, ad profectus vestros merito intendere debeamus.

Datum Avinione, Idibus Januarii, Pontificatus Nostri Anno sexto.

XXXVII.

abst, simplices elabantur, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis: contraditores Christianos videlicet per Censuram Ecclesiasticam: Judæos vero per sublationem communionis fidelium appellatione postposita compescendo.

Dat. die 5. Martii 1233. Pont. An. VI.

Datum Anagninæ tertio nonas Martii Pontificatus nostri anno sexto.

Ibidem.

Ereccio Studii Generalis in Civitate Tolosana, cum exemptionibus, & libertatibus quibus Parisienses Scholares fruuntur, & gaudent.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Universitati Magistrorum, & Scholarium Tolosan. salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Studium Tolosanum a Legato S. A. creatum.

Lim operante illo, qui vult omnes homines salvos fieri, & neminem vult perire per ministerium dilecti filii nostri Romani Portuensis. Electi tunc in illis partibus Apostolicæ Sedis Legati, inter Ecclesiam, & Nobilem Viram Comitem Tolosanum pace præunte divina gratia reformata; Idem Legatus tam provide, quam prudenter attendens quod fides Catholica, quæ pene penitus videbatur de illis partibus profligata inibi restorere valeret; si illic litterarum studium crearetur duxit provide statuendum, ut in Tolosana Civitate cujuslibet licitæ facultatis Studia plantarentur, quorum Magistris, ut liberius possent vacare studiis, & doctrinis, a jam dicto Comite fuit promissum certum salarium, & statutum. Nos igitur quod super præmissis factum est gratum, & ratum habentes, ut eadem libertate qua gaudent Parisienses Scholares, vos, & omnes, qui vobis successerint in hac parte perpetuo gaudeatis, devotioni vestræ duximus concedendum. Nihilominus, ut Cives Tolosani Domos vacantes ad inhabitandum Scholaribus locare sub competenti pretio taxando a duobus Clericis, & totidem Laicis Viris discretis Catholicis, & juratis communiter electis a vobis locare cogantur, & ut Scholares Theologie studii insistentes, ac universi Magistri in Civitate commorantes præfata Beneficiorum, & Præbendarum suarum proventus, ac si in Ecclesiis, in quibus eadem obtinent, residerent quotidianis distributionibus, quæ illis, qui Divinis intersunt officiis, assignantur, dumtaxat exceptis concedantur integre statuente. Sancimus præterea, quod nulli Magistris, Scholares, vel Clerici, ac Servientes eorum si, quod absit, contigerit eos in quocumque maleficio deprehendi ab aliquo Laico judicentur, vel etiam puniantur, nisi forsitan iudicio Ecclesiæ condemnari seculari Curie relinquuntur, & ut Laici teneantur in causa qualibet studentibus coram Ecclesiastico Judice respondere secundum consuetudinem Ecclesiæ Gallicanæ, nec non, & ut Comes jam dictus Cives Tolosani Balivi ejusdem Comitatus, & Barones, Terræ, Personis, & rebus Scholarium, ac etiam Nunciis eorumdem securitatem, & immunitatem sub iurejurando promittere compellantur, & a suis sub-

Privilegia facultatis Parisiensi eidem conceduntur.

Nonnulla ampliat.

Bull. Rom. Tom. III.

ditis fieri faciant illud idem. Et si qui eos, vel eorum Nuncios in Terris ipsorum pecunia, vel rebus aliis spoliaverint, ipsi, vel emendari faciant, vel emendent. Et ut quicumque Magister ibi examinatus, & approbatus fuerit in qualibet facultate, ubique sine alia examinatione regredi liberam habeat potestatem. Ad hæc cum sepefatus Comes in reformatione pacis se obligaverit præfatis juramento, ut certum salarium usque ad certum tempus certo numero Magistrorum exolvat; statuimus, ut illud sine diminutione qualibet persolvat, usque ad terminum constitutum, & plenarie satisfaciatur de subtraçtis.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre concessionis, & Constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Laterani quinto Kalendas Maji Pontificatus Nostri Anno Septimo.

Clausula.

Dat. die 17. Aprilis 1233. Pont. An. VII.

XXXVIII.

Prohibitio alienandi Terras, Castra, & alia loca Sedis Apostolicæ, absque consensu Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium.

Ecclesiæ res non alienandas decrevit S. Leo Constit. IX. Tom. I. pag. 39.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei. Universis scripta presentia inspecturis, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Exordium.

Re excessus Summi Regis, Deus & Homo Christus Jesus, quem legi necessitas non subiecit, factus est voluntate sub lege, formam relinquens Vicario, ut licet præ ceteris libertatem in excellentia dignitatis acciperet, recognoscat tamen cum ceteris quendam in officii debito servitatem, sacrarum observantiarum sanctionum, gratuito alligans utrumque, necessitatem voluntariam, & necessariam voluntatem; ut dum prælationem sic subicit, major appareat ex hujusmodi subiectione prælati. Auctoritatis est quoque posse statuere, sed virtutis, ut quis se subiciat suo statuto, per alterum potens in subditis, per reliquum potentior in se ipso. Præsertim cum efficacius statuat, dum exponit apertius suæ prosecutioni statutum, eo quod lingua manus interpret quasi præco semitam verbo parat.

§. 1. Sanè facti record. Symmachus Papa, volens quodammodo legi subicere potestatem, in Ecclesiæ prædiis alienandi licentiam interdixit, ut quod licere non expedit, licitum non putetur.

§. 2. Nos autem super hoc illius vestigiis inhaerentes, unanimi Fratrum desiderio, & petitione concordati, hac in perpetuum valitura Constitutione sancimus, ut de patrimonialibus sine communi Fratrum consilio & assensu, alienatio nulla fiat, sitque uni facultas, quod ex causa legitima obstaculum libere contradictionis opponat. Quod si forte fuerit in alienatione pronatum. N n cessum,

Symachi simile decretum. Vide Bullar. hoc Tom. I. pag. 76.

Prohibitio de qua in rubrica.

cessum, factum ipso jure non teneat, per Successorem, quatenus Prædecessor de facto processerit, & eo ipso quod processum sic fuerit revocandum, de alienantis vita consentientium numero, & solemnitate scripturæ nullum administratum tali suspiciente contractu.

Nonnulla loca S.R.E. speciatim nominat.

§.3. Caterum ad cauthelam quædam loca specialioris inhibitionis vinculo adstringenda speciali expressione nominum præsentis pagine fecimus annotati, videlicet. In Campania Castrum Fumon. Palian. Serron. & Larian. In Maritima Aquam Putridam, Ostiam, quam Episcopus Ostien. tenet a Romana Ecclesia, in omnibus ipsius Episcopi jure salvo. Ariciam, Nympham Tolan. Coram, Cisternam, & Terracin. In Thuscia, Montem Flacon. Orlele, Montem Altum, Radicophanum, Pien. Aquam Pendentem, & Bullen. cum tota Valle Laci. In Ducatu Spoletan. Roccam de Cesis, & Roccam de Gualdo. In Episcopatu Spoletan. Roccam Sacratam, Brusin. Lorin. & Roccam de Saxo. In Episcopatu Narnien. Castrum Sancti Gemini, Castrum Stronconis, Mirandan., & Castrum Oriculi. In Sabinia, Roccam Antiquam, & totam Sabiniam cum omnibus Castris, & Villis. In Marchia Anconitana, Roccam de Plorago, Serravalle, & Turrin. de Parma.

Clausula penales.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ Constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. die 16. Januar. 1234. Pont. An. VII.

Dat. Lateranen. 17. Kalen. Februarii Pontificatus nostri Anno Septimo.

XXXIX.

Quod Principes, aut Nobiles, seu Ecclesiarum Prælati, occasione Jurispatronatus, Advocatiz, Custodiæ, aut aliter a Monasteriis Ordinis Cisterciensis quidquam exigere, vel talis gravare non possint.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectus filius Abbati Cistercii, & universis Coabbatibus Cisterciens. Ordinis, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Causa Decreti.

Quia refrigerante charitate multorum, adeo iniquitas abundavit, ut quorundam succensa velut ignis impietas, contra Ecclesias, & personas Ecclesiasticas, tanto validius inflammaretur, quanto rariores, qui eas tueantur, contra pravorum incursum, invenit obsecutores; nos, quibus ipsarum cura, & sollicitudo incumbit, ibi fortius insurgere cogimur, ubi persecutorum immanitas periculosius exardescit.

Cisterciensis a Principibus, & Prælatibus gratia.

§.1. Sicut enim nobis ex parte vestra gravis est oblata querela, nonnulli Principes, ac Nobiles, occasione Jurispatronatus, Advocatiz, sive Custodiæ, quam in Monasteriis, Grangiis, Cellariis, vel domibus vestris, se habere proponunt, interdum etiam pro sua libito voluntatis, & quidam Ecclesiarum Prælati, a quibus deberetis non gravamen, sed solamen potius expectare; bladum, vinum, evesctiones, animalia, & res alias, pro ædificatione, ac munitione Castrorum,

& Villarum, necnon pro tyrociniis, torneamentis, expeditionibus, & aliis usibus eorumdem, a vobis exigunt, & extorquent alias vos taliis, & exactioibus indebitis multipliciter aggravando. Præterea quidam ex ipsis, & alii, carnes comedere in vestris domibus, ac mulieres etiam easdem domos ingredi, contra Institutum vestri Ordinis non verentur, propter quod, & quies Monastici Ordinis perturbatur, & grave committis vobis Monasteriis imminet detrimentum. Quare nobis humiliter supplicatis, ut super his, paternam providere sollicitudine dignemur.

Ab hujusmodi gravaminibus levantur.

§.2. Nos igitur, & vestre providere quieti, & molestantium malitiis obviare volentes, auctoritate præsentium districtius inhibemus, ne quis a vobis præmissa exigere, vel extorquere, aut in vestris domibus uti carnibus, seu mulierem aliquam eas intrare præsumat, contra Ordinis Institutum.

Clausula.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. die 27. Januar. 1234. Pont. An. VII.

Datum Laterani decimo Kalendas Februarii Pontificatus nostri anno septimo.

XL.

Canonizatio Sancti Dominici Institutoris Ordinis Fratrum Prædicatorum, sub Regula Sancti Augustini, ejusque adscriptio in Catalogum Sanctorum Confessorum, cum festivitatis institutione, pro die quinta mensis Augusti.

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei. Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Archidiaconis, Archipresbyteris, Decanis, & aliis Ecclesiarum Prælatibus, ad quos litteræ istæ pervenerint, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Premium.

Fons sapientie verbum Patris Dominus Jesus Christus, cujus natura bonitas, opus misericordia, redimens, & renovans quos creavit: qui vineam, quam de Ægypto transfudit, usque ad consummationem sæculi non relinquit; sapienter signa propter instabiles mentes innovat, & mirabilia contra diffidentiam incredulitatis immutat: Dum in Ecclesia nascentis exordio post obitum Moysis, videlicet finem legis, ascensus equos, & in Evangeliorum quadrigis, quæ vere sunt sanitas, arcu sacri eloqui, quem donec Judæus infirmetur, intenderrat, & juramentis, quæ in Patribus nobis dispo fuerat suscitatis, confidentiam Jericho gloriæ mundi, quem prædicationis fremitu obstupescit gentibus vicerat, calcaturus, viam equis suis in mari faceret, & in Raab salutem latitudinis gentium signo coccineo figuraret, in prima quadrigarum quatuor egredientium in Zacharia de medio duorum montium æreorum protulit equos rufos populorum Principes, fortes terre. Qui per obedientiam fidei Deo Abraham, Patris cre-

credentium, in fundamentum novi fœderis adherentes, ad Ducis instar tinctis de Bofra, id est, tribulationis angustia, vestibus, cuncta suæ signa militiæ rubricarunt. Ut pro future gloriæ gaudio præsentem gladium non timentes, electi martyres, id est, testes novæ legis, libro confessionis voce subscriberent. Et forinsecis miraculorum signis ad stipulationum robur appositis, librum, & tabernaculum, quod Deus, & non homo finxit, ac Evangelici vasa ministerii, non brutorum, sed rationabilium hostiarum sanguine tingerent. Et in universam spatiosi maris faciem sægna prædicationis expansa, multiplicatam super numerum, de cunctis, quæ sub celo sunt nationibus, Ecclesiam congregarent.

Deus pro fidelium salute plures Sanctos suscitavit.

§.1. Sed quia præsumptio multitudinem, & malitia subsecuta est libertatem, in quadriga secunda sub colore, qui lugentibus, & penitentibus congruit, equestrum cuneum deputavit, qui ad claustrale desertum ductus per spiritum sub novi Israël auriga Sanctissimo Benedicto, velut sub altero Helicæ, filii prophetarum communis vitæ bonum, occasione multitudinis perditum, in jocunde cohabitationis grata societate restituit. Et sic unitatis scissum rete reficiens, ac per opera pietatis, ad terram Aquilonis, unde omnem malum panditur, proficiscens, cum fecit in ingressis thesaurus nivis, & contritis corde quiescere, qui dedignatur in corpore peccatis subdito habitare. Post quos quasi lassum renovatum exercitum, & redditurus jubulum post lamentum, applicitis ad quadrigam tertiam equis albis, Fratribus Cisterciens. Ordinis, & Floren. velut ubersarum greges geminæ charitatis foetibus, toneres de poenitentiz lavacro fecit ascendere, S. Bernardo arietem ovium in virtute spiritus, qua ex alto indutus extitit, & in abundantia frumenti Vallium præeunte, ut transeuntes liberati per eum in fortitudine elament ad Dominum, dicant Jesum, & ponant Castra Dei exercituum super mare.

Beati Dominici elogium.

§.2. Novo igitur Israël his tribus agminibus, turmis totidem, quas Philistini fecerant, occurrente hora undecima, cum dies jam declinasset ad vespem, & propter iniquitatis abundantiam, charitate plurimum frigescente vergeret justitiæ radius ad occasum: quia vineam, ad quam Paterfamilias operarios diversis temporibus denarii conductos conventionem præmiserat, & quam sua dextera plantarat; non solum vitiorum vepres, & spinæ pervaserant: sed jam propemodum vulpecule demolientes, convertere in alienæ vitis amaritudinem intendebant, adversus infestissimam multitudinem, militiam adunare voluit promptiorem. Et sicut in præsentiarum cernimus post trium signis differentium tyrociniæ quadrigarum, in quadriga quarta equos varios, & robustos Prædicatorum, & Minorum Fratrum agmina cum electis ducibus simul in proelium dilecturum, spiritum Sancti Dominici suscitavit. Et ei velut equo suæ gloriæ præbens fidei fortitudinem, & fervorem divinæ prædicationis ignitum circumdedit collo ejus. Qui gerens a pueritia cor senile, ac in mortificatione carnis eligens vivere, vitæ requisivit actorem, & Deo deditus, ac in Nazarethum sub Beati Augustini Regula consecratus sedulum, circa sancta, Samuelis imitatus obsequium in castigatione desiderii, piissimum Danielis contumaciam, Bull. Rom. Tom. III.

navavit affectum, justitiæ semitas, & Sanctorum vias strenuus athleta custodiens, & velut ad monumentum de tabernaculo Domini, de militantis Ecclesiæ magisterio, ac ministerio non discedens, carnem spiritui, & sensualitatem subjiciens rationi. Et factus unus cum Deo spiritus, totus in eum per excessum mentis pergere studuit, & sobria commissionis studiis, a charitate proximi non recessit. Quo sagittante delicias carniæ, & fulgurante mentes lapideas impiorum, omnis hereticorum secta contremuit, omnis Ecclesia fidelium exultavit. Etate crescente crevit, & gratia. Quandoquidem inexplicabile gaudium de zelo concipiens animarum, ad eloquia Dei dedit animum, & per Evangelium, Christi multos generans in conversione tam strenuæ multitudinis, Evangelicæ dignitatis officium profitentis, nomen, & opus in terra meruit obtinere majorum. Pastor, & Dux inclutus in populo Dei factus, novum Prædicatorum Ordinem instituit meritum, ordinavit exemplis, nec miraculis confirmare desit evidentibus & probatis.

Miraculis clausus.

§.3. Nam præter opera sanctitatis, & signa virtutis, quibus in carne positus claruit; diversorum curatis languoribus, loquela mutis, visu cæcis, surdis auditu, gressu paralyticis, & sanitate pristina multarum generibus invaliditatum restituitis, aperte patuit, qualis spiritus in ejusdem sanctissimi gleba Corporis habitavit. Cum igitur ex multa familiaritate, quam nobiscum in minori constitutus officio habuit, argumenta sanctitatis ipsius ex insignis vitæ testimonio constitisset, essetque postmodum de miraculorum veritate distorum, facta nobis per testes idoneos plena fides;

SS. Catalogo adscribitur.

§.4. Nos cum commisso nobis grege Domini confidentes ejus posse suffragis per Dei misericordiam adjuvari, ut cujus in terris solatium gratiosæ familiaritatis habere meruimus; ejus in coelis potenti patrocinio gaudeamus; ipsum de Fratrum nostrorum consilio, & assensu, ac omnium tunc apud Sedem Apostolicam consentientium Prælatorum, Cathalogo Sanctorum adscribi decrevimus.

Ejus celebranda festivitas die 5. Augusti.

§.5. Statuentes firmiter, ac Universitati vestre, præsentibus injungentes, ut non Augusti, ante diem quo posita carnis sarcina dives meritis penetravit in sancta simul Sanctorum factus in gloria, ejus natalitia celebretis, & faciatis solemniter celebrari, quatenus ipsius precibus Deus, quem vivens coluit, exortus, gratiam in præsentis sæculo, & gloriam nobis tribuat in futuro.

Indulgentia ejus sepulchrum visitantibus concessa.

§.6. Nos vero tanti Confessoris venerabilem sepulchram, quæ miraculorum fulgoribus generalem illustrat Ecclesiam, cupientes dignis christianæ devotionis honoribus frequentari: vere poenitentibus & confessis, illam in festivitate præfata annis singulis cum devotione, ac reverentia debita visitantibus, de Omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, auctoritate consensu, unum annum de injuncta sibi poenitentia misericorditer relaxamus.

Datum Reate quinto nonas Julii Pontificatus Nostri Anno Octavo.

Dat. die 3. Julii 1234. Pontific. Anno VIII.